

Tema 2: Studieförberedelse i mer specifik betydelse

Scrolla till höger för att hitta fler kolumner. Lägg till anteckning med '+'-tecknet

01. Teknik/ingenjör (Ma3-4)

⇄ Tema 3:

Teknikprogrammet - vore bättre att man väljer bort kurser istället för att välja till. Dvs behörighetsgivande kurser ingår men kan väljas bort.

De flesta läser vidare från teknikprogrammet men många blir tvungna att komplettera via basår.

Mer yrkesförberedande mot produktionsteknik?

4-årigt program där man kan välja bort sista året?

Kan vara svårt att blanda de som vill läsa vidare och de som vill arbeta efteråt.

⇄ Tema 3:

Kunde vara intressant att erbjuda möjligheter att läsa mer matematik och fysik inom ekonomiprogrammet --> finansiell matematik.

Natur och ekonomi skulle kunna vara intressant för en bred grupp av elever. Finns även samhällsintresse.

⇄ Tema 3:

program och inriktningar som våra studenter kommer från: Naturvetenskap med inriktning naturvetenskap och teknik med inriktning teknikvetenskap + basår.

Finns även natur och samhälle med extra tillvalskurser "KTH-paketet", annars med basår.

andra inriktningar från teknik: blir problem eftersom de inte kommer in, skulle behöva åtgärdas. Alla gymnasier erbjuder inte teknikvetenskaplig inriktning på teknikprogrammet. Eleverna hänvisas då till basåret för att bli behöriga till ingenjörsutbildningar. Blir vilseledande för studenter som tror att de kommer att kunna läsa vidare inom teknik.

⇄ Öka kravet för högskoleingenjörsprogram till matematik 4 skulle skapa bättre förutsättningar för studenterna.

⇄ Moderna språk är bra och ingen omedelbart behov av att öka/minska finns ej sett ur ingenjör-/teknikutbildningarnas förkunskapsbehov.

⇄ Svenskundervisningen behöver stärka elevernas förmåga att läsa, förstå och analysera längre och komplexare texter. Skriftlig kommunikation behöver tränas och specifikt att uttrycka sig tydligt, strukturera en text på ett logiskt och lättförståeligt sätt. Viktigt att arbeta iterativt med texter, särskilt AI-genererade texter, för att skapa förståelse och förfinas innehållet successivt.

⇄ Viktigare att träna generella kunskaper i engelska (skriva, läsa/förstå en text, muntlig presentation) än att lägga in engelska i olika ämneskurser på gymnasiet för att träna den ämnesspecifika terminologin.

⇄ Grundläggande algebra tränas i gymnasiets matematikkurser men färdigheterna varierar mellan olika studenter. Förmågan att förstå, strukturera och initiera lösningen av ett matematiskt problem behöver tränas ännu mer, särskilt i ljuset av AI.

- ⇒ Inslag av problemlösning och att se/identifiera mönster är en viktig förmåga som behöver stärkas.
-

- ⇒ Matte 4 innehåller för lite differentialekvationer kopplade till exempelvis fysik och kemi som är centrala för ingenjörsutbildningar. Gymnasieeleverna tillgodogör sig inte allt innehåll som idag ingår i mattekurserna. Planera kurser på gymnasiet så att t.ex. matematik läses parallellt med fysik så att eleverna lättare kan se hur matematiken kan användas och öka förståelsen för fysiken. Det är inget uppenbart i matematikkurserna på gymnasienivå som behöver tas bort.

02. Naturvetenskap

- ⇒ Grafitande miniräknare tror vi som grupp har varit mer till skada än nytta. De kan bidra till ökad förståelse av hur grafer ser ut om de används rätt, men primärt har de berövat studenterna förmågan att på egen hand skissa en graf och fokusera på dess viktigaste övergripande egenskaper. En generell princip är nog fortfarande att eleverna behöver lära sig att räkna för hand innan de introduceras till verktyg som underlättar beräkningarna.
-

- ⇒ Vad gäller inslag som gör att eleverna får en bredare helhetsbild på sin gymnasieutbildning samt fundera på vad kunskap är, vad det innebär att behärska ett ämne, samt träna på sin skriftliga analytiska förmåga, har man kollat på IB-programmet med kärna med tre moduler: Theory of knowledge, Extended essay och Creativity, activity, service? (<https://www.ibo.org/programmes/diploma-programme/curriculum/dp-core/>) Kanske lite inspiration även om det inte är något som bara kan transplanteras, men samtidigt så finns det en del gymnasieskolor som erbjuder IB så det verkar inte vara omöjligt.
-

- ⇒ Ett förslag på nytt program från delar av gruppen är Miljövetenskapliga programmet, som är betydligt mer samhällstillvänt än ett Naturvetenskapsprogrammet. Kanske kan den realiseras som en modifiering av inriktning *naturvetenskap och samhälle* på Naturvetenskapsprogrammet, eller som en ny inriktning.
-

- ⇒ (Gula lappar är tema 3)

Naturvetenskapsprogrammet är den viktigaste bakgrunden, och i viss mån Teknikprogrammet. Basår är viktiga för oss och ger studenter med goda förkunskaper. Naturbruksgymnasium fungerar väl för SLU och liknande. Att eleverna läst något av dessa program är mycket viktigare än att de läst någon speciell inriktning.

- ⇒ Laborativa och exkursiva kompetenser är väldigt viktiga inom naturvetenskapliga utbildningar. Det rör både hantverket, upptäckarlustan, nyfikenheten och metodologiska aspekter. Vi har sett en nedmontering under de senaste decennierna och är oroliga för att denna utveckling fortsätter. Det är lätt att lyfta anekdoter om studenter som inte kan skilja tall från gran, som inte kan föra sig i skog och mark och som inte kan hantera elementär kemisk utrustning.
-

- ⇒ Vi ser värdet av att läsa ett modernt språk. Det ger förståelse för den variation som finns mellan olika språk, och blir också ett tillfälle att börja lära ett språk utan förkunskaper (engelska har eleverna i viss utsträckning med sig från samhället i stort). I dagsläget visar svåra studenter brister i att uttrycka sig fackspråkligt och akademiskt på engelska, även i de fall då de visar goda kunskaper i vardaglig engelska.
-

- ⇒ Vi ser från naturvetenskapligt håll ett stort behov av att stärka förmågan att använda matematik utanför matematikklassrummet. Vi ser från matematikhåll ett tydligt behov av fördjupning som motivator och engagemansskapare, men vi ser också många studenter på universitetsnivå som brister i grundläggande förmågor som exempelvis addition av bråk. Ett förslag är att elever som inte visar tillräcklig goda kunskaper inom grundläggande räkneförmåga åläggs att repetera dessa bitar, medan övriga elever i ämnet kan läsa fördjupade delar.
-

- ⇒ En viktig fråga är om de nuvarande särskilda behörigheterna i för hög grad fokuserar specifika ämneskunskaper snarare än bredare och mer generiska förmågor. De är också olyckligt att man inom breda studieförberedande program som exempelvis det naturvetenskapliga programmet kan "välja bort" grundläggande behörighetsgivande

kurser som Matematik 4 (problemet finns även på Teknikprogrammet, där man inte med automatik blir behörig för ingenjörstudier). Det skulle förmodligen vara bra att förenkla systemet med särskilda behörigheter till färre kategorier.

- ⇒ Oavsett ämne lyfter vi fram generella drag, processer och kompetenser snarare än specifika ämneskunskaper. Systemtänkande, förståelse av modellbegreppet, analytiskt tänkande och resonemangsförmåga är områden som vi vill lyfta. Vi ser egentligen inga tydliga luckor i dagens kurser, men däremot brister ofta förmågan att sätta ihop bitarna och att tillämpa kunskaper i andra sammanhang. Vi ser även att studenterna ofta visar brister inom ramen för vad som ingår i de kurser de läst.

03. Medicin/odontologi mfl (A13)

- ⇒ Fokus mot faktainläring behöver gå via repetition av fakta, och den sker framför allt under grundskolans år. Dvs glosor, städer, landskap, världens floder och huvudstäder, multiplikationstabellen. Viktigt att undervisa och examinera på gymnasiet så att eleverna lära sig mycket fakta och också hur de lär sig bäst. Eleverna måste lära sig att det inte räcker att läsa något en gång noga för att faktiskt komma ihåg, man behöver träna på att repetera och i det kunna svara snabbt. Snabbheten är en indikator på att fakta ligger djupt i minnet och därmed tillgänglig längre tid och medfört en förberedelse och utveckling av det kognitiva nervsystemet för att utöka sin kompetens/kapacitet.
-

⇒ TEMA 3

-Vilka gymnasieutbildningar träffar rätt idag?

vi känner inte till i detalj hur det ser ut för de som går program med allmän behörighet (sjuksköterska, djursjukskötare, tandhygienist) men för läkare/tandläkare/veterinär har de flesta gått natur. Men en del går samhällsprogrammet och kompletterar sedan. Det är en fördel att det är en blandning i studentgruppen med lite olika åldrar och livs-/studie-erfarenhet

-ger vissa program bättre förberedelse?

ja - naturvetenskaplig utbildning för läkare/tandläkare/veterinär. Dock kan vägen via samhäll+komplettering/basår också fungera bra. För sjuksköterskorna är det nog bättre att gå natur än samhällsprogram, men det kan också vara en fördel att gå omvårdnadsprogram+komplettering eftersom man då har större kännedom om ämnet och yrkesrollen inom omvårdnad, vilket kan påverka motivationen att genomföra utbildningen.

-gymnasieprogram som skapar problem

- elever från specialprogram och folkhögskola (dvs inte högskoleförberedande utbildning) ger överlag studenter som har svårare att följa normal studietakt på veterinärprogrammet.
- viktigt att alternativa utbildningar inte ger behörighet på "normal nivå". så en person som genomgått anpassad gymnasieutbildning som på pappret ger allmän behörighet och därmed likställs med "vanlig gymnasieprogram". Exempelvis hade vi en student som blev antagen på allmän behörighet och det visar sig sedan när man träffar dem att de är på en 11-13-årsnivå i kognitiv utvecklingsnivå och har inte en chans att klara universitetsutbildningen i fråga. Potentiellt har de också tagit en plats från någon annan som har större chans att klara utbildningen.
- ta bort matematik 5 som vi tidigare lyft, så eleverna kan ha 3 år på sig att nå målen för matematik tom matte4. Ger ingen fördel för de flesta att de måste pressas på och göra matematik tom 4 på 2 år.

-saknar vi något?

- förenkling av programutbudet och valbarheten är viktigt. Vissa inslag av konstnärliga ämnen liksom moderna språk och filosofi/psykologi är en fördel, liksom idrott i form av att man ska röra på sig på ett sätt man gillar eller tycker är ok (för livslång vana och god hälsa, samt bättre chans till goda studieresultat). Dessa delar är del av bildning och att vara en människa. Tyngdvikten mot att sedan gå in på tandläkare/medicin/veterinär är dock att bulken av tiden under alla tre år ska leda till god kompetens inom de 4 ämnena med särskild behörighet samt god kunskap/förmåga inom svenska och engelska.
- för SLU är det viktigt att elever på naturbruksgymnasier kan söka till våra utbildningar så här bör kurser som ger särskild behörigheter även erbjudas, alternativt att man pratar mycket om att gå bastermin eller basår efteråt.

⇒ TEMA 2: mer specifik studieförberedelse

-Särskilda behörigheter

biologi viktigt. Erfarenheter vid bordet att även om studenter haft samma kurs på gymnasiet så har innehållet varierat - ibland mer översiktligt och brett och ibland mycket mer detaljerat svenska och engelska mycket viktigt för studieförberedelse

Specifika moment är exempelvis att kunna läsa långa texter, laborationer (både genomföra arbetet och rapportera strukturerat inklusive en mindre analys av något slag, examinationer ska framför allt testa faktakunskap och i mindre utsträckning diskussion/argumentation framför allt i de samhällsvetenskapliga ämnena.

-matematik

- framför allt de fyra räknesätten, snabb huvudräkning - man ska kunna lösa uppgifter inom multiplikationstabellen 105 tal på 5 minuter 0-12ans tabell (det ökar snabbheten i matematiken, dvs arbetsminnet för svårare delen av uppgifter ökar då man inte behöver lägga kraft på enklare räkning, vilket är en viktig förutsättning för högre nivå). Denna träning och genomförande varje vecka bör dock ske redan på mellanstadiet men bör läggas till i gymnasiet för att säkerställa att alla är med där kompetensmässigt. Det behövs också övning i % och överslagsräkning (viktigt för trolighetsbedömningar i svårare tal), vilket är ett viktigt hjälp för högre nivå.
- grundläggande statistik, centrala mått och procenträkning, mått - längd-volym-massa och omvandling
- är det för låg nivå på godkänt dvs betyg E?
- ta bort matematik 5 som ett tillval. Alla inom naturvetenskapliga programmet ska ha 3 år studietid inom matematik upp till och med matematik 4 så de kan ha mer tid att verkligen konsolidera kunskaperna upp till och med den nivån (vilket är den högsta för behörighet idag), istället för att komprimera det till åk 1+2.
- knyt gärna matematiken till privatekonomi genom att arbeta med vad en låneränta på 20% innebär i faktisk ökning av kostnaden, eller vad 7% ökning per år i sparande resulterar blir i absoluta belopp efter 10-50 år. Blir underförstått en förståelse för att undvika sämre ekonomiska beslut och bättre förstå vikten av sparande, vilket ger ekonomisk trygghet och därmed minskning av den stress som sammankopplas med dålig ekonomi och bristfälliga ekonomiska kunskaper (extra viktigt inom program inom humaniora och samhällsvetenskap som har lägre nivå på matematiken och därmed lägre sannolikhet att dessa elever tillskansar sig den viktiga förståelsen för privatekonomin så "sifferrädsla" eöör ointresse generellt är vanligare).

-svenska

- de ska kunna läsa och skriva - en grundläggande kompetens superviktigt, men naturligtvis ska texterna bli svårare över de tre gymnasieåren. Eleverna behöver träna på att skriva olika typer av texter och få återkoppling (formativ återkoppling) på det, det kan även vara examinerande (summativ återkoppling).
- de ska kunna tala så man får fram precis vad man vill säga med rätt nomenklatur/terminologi/fackspråk (mycket viktigt inom många områden ex medicin att kunna uttrycka sig exakt).
- kunna förstå att kommunikation behöver vara målgruppsanpassad.

-engelska

- viktigt med läsförståelsen eftersom läroböcker på högskolan ofta är på engelska. Behöver bli van att ta till sig text, av gradvis svårare karaktär.
- de generella kunskaperna är viktigare, eftersom fackspecifika engelskan kommer bero på vilket fält de går in i på högskolan

-moderna språk

berikande och bra att ha med sig ett språk till under gymnasiet, ur ett bildningsperspektiv och internationalisering, de blir mer förberedda för den globala världen/arbetsplatsen. Viktigt att det tredje eller fjärde språket inte sker på bekostnad av kompetens inom svenska och engelska!

04. Vård (A14-16)

⇒ Tema 3

För BMA så har de ofta natur, annars mer spritt.

Hur kan man på gymnasienivå få in mer könsneutrala utbildningar.

Antalet män är relativt konstant.

Vi vet inte vilka gymnasieprogram de gått när de kommer in på vårdutbildningarna förutom BMA.

Språklig kompetens viktigt.

Utmaning när de kommer ut.

Reciliens

Viktigt att man har en handlingsberedskap, att man kan skaffa den kunskap

och information man behöver för att förstå/lösa det problem man ställs för.

Det viktiga är att de har med sig svenska, matte, naturvetenskap och samhällsvetenskap (sjuksköterskeprogrammet).

Det ska bli lättare att göra rätt. Inte missa pga., att man inte väljer.

Det ska finnas vägledning som kan guida för att göra rätt val.

- ⇒ Matematik - språkförståelsen i relation till matte. Svårt att förstå vilken information man ska plocka fram för att kunna beräkna. Hur lägger man upp undervisningen och hur får man till rimligheten. De fyra räknesätten, men det är fortfarande svårt. Tillämpningen av matematikkunskaperna är för studenterna idag. Kan behöva förstå lite mer avancerad matte för att förstå den statistik de behöver kunna tolka för att förstå evidens. Samhällskunskap viktigt. Vissa vågar inte lita på strukturerna för demokrati. Engelska: viktigare med generella kunskaper i engelska, ordförståelse, tal och skrift. Kan vara viktigt att börja läsa vetenskapliga artiklar på engelska redan på gymnasiet för att få en förståelse för mer "avancerad" engelska i ett sammanhang. Ta del av fackengelska, börja nosa på det för att förstå vad engelskan ska kunna användas till. Bra om meritvärlden för språk tas bort. Eftersom det idag ger meritpoäng om man byter språk och man har därmed inte möjlighet att bredda sig. Det ska dock inte vara på bekostnad av andra ämnen. Är det dags och fundera på vilka moderna språk man ska ge? Är tyska lika gångbart idag som tidigare? Finns det en risk om man har mer låsta utbildningar att man inte är behörig om man vill byta riktning? Svenska och matte, de har betyg men vi upplever att de ändå inte har kunskaperna.

05. Konstnärliga

- ⇒ Tema 3: Vi saknar de estetiska ämnena som ämnen i samtliga program på gymnasiet. Dessa ämnen stödjer – förutom att jobba konstnärligt – kreativitet, tränar kropp och själ, påbackning av energi, social träning och samarbete, att formulera och driva sitt eget arbete, att lära sig att hålla i och att träna, att tänka utanför boxen, att skapa idéer och föreställningar om det okända och att drömma. Med mera.
-
- ⇒ Tema 3, problem: En förändring som behöver till är att enskilda huvudmän ska ha samma krav som kommunala skolor och samma krav på offentlighet. Vi tänker att skolan ska vara likvärdig för alla, oavsett skolhuvudman. Detta gäller också möjligheter för elever som bor på landsbygden att studera på estetiska program genom att få åka över kommungränsen (vilket inte alltid är möjligt idag).
-
- ⇒ Tema 3: flertalet studenter på konstnärliga program och ämneslärarutbildning inom konstnärliga ämnen kommer från Estetiska program och spetsutbildningar men vi rekryterar från många program. Ofta behövs även ytterligare en påbyggnad med någon konstnärlig förberedande utbildning, som folkhögskola eller bildningsförbund. Vi har generellt bra koll på vilka förberedande utbildningar som studenterna har gått på. Vi ser att förutbildningarna många gånger håller hög eller mycket hög kvalitet, vilket också gör att kvaliteten på våra utbildningar på universitet och högskolor kan hålla en hög kvalitet även i en internationell konkurrens. Dock ser vi med oro de nya villkoren för folkbildningen och folkhögskolorna. Att komma in direkt från gymnasiet till de flesta utbildningar hos oss är svårt. Vi kräver grundläggande behörighet och en del kompletterar sina betyg på Komvux eller folkhögskola. Sen krävs också arbetsprover eller antagningsprover för att komma in. För konstnärliga utbildningar kan vi också ge undantag i den grundläggande behörigheten. Detta görs dock varsamt, inte minst för studentens egen skull.
-
- ⇒ Innehåll som ligger för lågt i gymnasieskolan: traditionella hantverkskunskaper i t ex musik (notläsning, musikteori), bild (förtrogenhet med konsthistoria och samtidskonsten, och förtrogenhet kring hantverket, som teckna, materialval, mm). Digitaliseringen har kommit in med nya perspektiv och kunskaper, och "konkurrerar" med hantverkandet, leken, det mellanmännskliga mötet, mm.
-
- ⇒ När ämnen, inriktningar och innehåll nu ses över bör breddad rekrytering och bredare deltagande vara ett uttryckligt utvecklingsperspektiv, tillsammans med kvalitet, fördjupning och progression. Förändrade ämnesinnehåll och nya kombinationer mellan konstnärliga, digitala och tekniska områden kan exempelvis skapa fler ingångar till de estetiska utbildningarna. Det finns möjligheter att använda reformen för att utveckla starka och sammanhållna estetiska utbildningar som ger utrymme för konstnärlig specialisering och nya praktiker och samtidigt blir relevanta och tillgängliga för en bredare grupp elever.
-
- ⇒ Valfriheten (det individuella valet) viktigt! T ex design, foto och film och TV-produktion finns inte som ämnen, ligger idag som valfria kurser som riskerar att försvinna i ett nytt system.
-

- ⇒ Breddad rekrytering är en viktig fråga för de konstnärliga högskoleutbildningarna. Mer än hälften av våra studenter har gått ett estetiskt program, och nästan alla har gått förutbildningar. Men, hur kan vi fånga upp fler som inte har en bakgrund. Stämmer inte att om man är skoltrött så väljer man ett estetprogram. Många fördomar här, inte minst hos politiker. Också viktigt att även studenter som går till Handels senare har möjlighet att läsa ett konstnärligt/kreativt ämne. Funkar fint att gå ett estetprogram och sedan gå vidare till ett annat håll. Måste hålla öppet idéen att man inte väljer yrke när man väljer till gymnasiet. Är bra för samhället.
-

- ⇒ Rekryteringen till konstnärlig högre utbildning sker i praktiken sällan direkt från gymnasieskolan. En mycket stor andel av de antagna har efter gymnasiet gått en eller flera förberedande konstnärliga utbildningar, exempelvis vid folkhögskola eller inom konst- och kulturutbildningar. Dessa utbildningar har stor betydelse för möjligheten att utveckla en konstnärlig praktik och kvalificera sig i urval som bygger på arbetsprov, audition eller motsvarande. Gymnasieskolans estetiska utbildningar är samtidigt ett viktigt tidigare led i denna kedja. För många elever är det där konstnärliga intressen utvecklas och fortsatta utbildningsvägar blir synliga. En betydande andel av dem som senare går konst- och kulturutbildningar eller estetiska utbildningar vid folkhögskola har också tidigare läst en estetisk gymnasieutbildning. För konst- och kulturutbildningarna finns dessutom ett uttryckligt statligt uppdrag att kunna förbereda för högskoleutbildningar som leder till konstnärliga examina. Folkhögskolornas konstnärliga utbildningar har inte samma specifika reglering men fyller i praktiken ofta en liknande förberedande funktion. Många går förberedande utbildningar. Finns behov av att titta på hela utbildningskedjan. Breddad rekrytering till konstnärliga högskoleutbildningar är en utmaning. Den konstnärliga utbildningskedjan är institutionellt fragmenterad. Gymnasieskolan, folkbildningen, konst- och kulturutbildningarna samt universitet och högskolor tillhör olika styr-, finansierings- och uppföljningssystem. Det saknas en tydlig aktör med ansvar för helheten och en etablerad struktur för dialog mellan utbildningsnivåerna.
-

- ⇒ Vad som saknas för att klara våra utbildningar: läsförståelse och svensk grammatik (för textproduktion), att arbeta självständigt, arbeta konstnärligt och kreativt utan ett utsatt mål, kunskap och förståelse för samhälleliga problem och möjligheten att koppla den till konstnärliga frågor. Kunskap i moderna språk (som togs bort i grundskolan), vilket är viktigt för delar om musikområdet och opera. I stort sätt, dessa exempel kan ses som en fråga om bildning.
-

- ⇒ För våra ämneslärarstudenter: ofta svaga kunskaper i statistik, vilket behövs för de självständiga arbetena.
-

- ⇒ Förutsättningar för konstnärliga ämnen inom program på högskolan: vi antar på grundläggande behörighet + antagningsprov (särskild behörighet/alt urval). Nu kommer krav på betyg i c i svenska för lärarutbildningen. För att kunna göra detta efterfrågar vi inte specifika kurser, utan kunskaper från t ex de estetiska programmen.
-

06. Lärarutbildning

- ⇒ Tema 3
Vi vill också värna existensen av estetprogram. Vi ser att de blir färre och färre. Samtidigt planeras spetsinriktning i åk i musik i grundskolan vilket rimmar illa med utarmningen på gymnasienivå.
-

- ⇒ Tema 3
Det finns viss problematik att det är svårt (ovanligt) att elev från estetprogrammet klarar behörighetsprov till musiklärarutbildningen. Ofta krävs ett eller flera år på folkhögskola. Det är önskvärt att estetprogrammen skapar bättre förutsättningar för spets i sitt instrument och mängdträning.
-

- ⇒ Tema 3:
Vi saknar geografi som gymnasiegemensamt ämne. Kopplar ihop samhällskunskapen och naturkunskapen.

Vi saknar estetiska ämnen som gymnasiegemensamt ämne. Barn har rätt till kultur och bildning och skapar förutsättningar för inkludering, motivation, ämnesförståelse i andra ämnen (praktisk- estetiska lärprocesser), likvärdighet, perspektivbyte med hjälp av estetik, m.m. Kan inte nog betona betydelsen av estetik och kultur.
-

- ⇒ Tema 3:

Den särskilda behörigheten Nk 1a1+1a2 i grundläroprogrammet 4-6 kan hindra presumptiva studenter från yrkesprogram och teknikprogrammet att söka då de inte har behörigheten. Nk är nödvändigt för de studenter som läser just Nk-inriktningen, men kanske inte för övriga.

⇒ Tema 3:

Det är tydligt att naturvetenskapligt program förbereder mycket bra för lärarutbildning. Tyvärr få sådana studenter hos våra lärarutbildningar.

Vi ser att det är högre korrelation mellan meritvärde och genomströmning än mellan vilket program de gått och om de klarar studierna.

Vi ser vidare att det finns ett värde i att våra studenter på lärarutbildningen har olika bakgrunder och erfarenheter.

⇒ Tema 3:

Vi vet i relativt hög utsträckning varifrån våra studenter kommer ifrån: DET VARIERAR! :) Många har läst samhällsvetenskaplig inriktning och barn- och fritid. Få från naturvetenskaplig linje. Ekonomi är också relativt vanlig. Vissa utbildningar, som estetinriktning (musiklärarutbildning ex) kommer från estet.

Sedan har vi många studenter på programmen som har yrkesverksamhet bakom sig och som kommer från yrkesprogram ursprungligen och komvux är inte ovanligt.

⇒ Spets eller konsolidering inom svenska: Vittnesmål från ämneslärare tyder på att läsning och diskussion av ämnesspecifika texter ibland kommer på undantag. Det vore fördelaktigt om alla ämnen tar ett ansvar för att elever får läsa texter i undervisningen, och att alla tar ansvar för att elever får öva på att diskutera och inta olika perspektiv.

Eleverna behöver också kunna formulera sig begripligt, koncist, grammatiskt "korrekt" och med ämnesspecifikt adekvat terminologi. Det mer utvecklade akademiska skrivandet kan högskolan arbeta med. Eleverna behöver ha en förståelse för att påståenden och utsagor behöver underbyggas med empiri. Samt åtminstone på en basal nivå kunna förklara och redogöra för hur de kommit fram till sina slutsatser.

Gymnasiet lägger relativt stort fokus på källkritik men studenter tenderar att rikta källkritiken uteslutande mot andras resonemang, men vi menar att den också bör riktas mot "sig själv".

⇒ Särskilda behörigheter endast när de är välmotiverade. Grundläggande behörighet ska generellt räcka för en högskoleutbildning. Exempelvis ställer vi oss frågande till om samtliga studenter som ska läsa Grundläroprogrammet inriktning 4-6 behöver ha läst Naturkunskap 1b eller 1a1 plus 1a2 om de inte ska läsa det tillvalsämnet i sin utbildning utan har ett annat valbart block.

⇒ SVA: SVA och svenska bör särskiljas ur allmän behörighet. Ämnena är inte innehållsmässigt likvärdiga och bör inte behandlas som det. Många studenter som läst SVA har svårt att klara av studierna.

⇒ Engelska: Generella grammatiska kunskaper behövs även här. Uttal hos en del. Ordförråd brister hos många. Bristande förståelse vad ämnet faktiskt innebär - ser det som ett färdighetsämne. Svårt att ta sig an längre texter även här. Svårt att läsa klassiker på originalspråk.

Moderna språk behöver prioriteras upp, fler språkval bör kunna göras. Humanistiska programmet har ett fortsatt värde och klassiska språk (latin/grekiska) bör fortsatt kunna väljas.

⇒ Arbeta med grundläggande begrepp och grundläggande färdigheter för att skapa en förankrad grundförståelse. Kunna läsa längre texter av olika karaktär och bearbeta texterna på djupet. Läs längre texter - lärarstudenterna har svårt att ta sig an en hel bok. Ha ett funktionellt metaspråk - koppla språk och text - röd tråd. Språkförståelse och grammatisk kompetens. Satslära

⇒ Baskunskaperna i matematik är de mest centrala. Här finns många svagheter hos våra lärarstudenter. Baskunskaper och basfärdigheter saknas. De har glömt de fyra räknesätten (slutar provas i åk 6), hantverket - omforma uttryck -

förstå innebörder, bristfällig taluppfattning - uppskatta mängd och antal, för lite mängdträning, positionssystemet. Med goda grunder hos studenterna kan vi lättare bygga på. Fokus på att grunderna bör fortsätta i gymnasiet.

07. Samhällsvetenskap/beteende

⇒ TEMA 3

De som söker sig till ekonomiprogrammet har redan specialiserat sig på gymnasiet genom att ha läst ekonomiprogrammet där. Detta har ändrats på senare tid. Tidigare var spridningen större.

De flesta av våra program kräver i huvudsak grundläggande behörighet.

Det är viktigt hur de meritpoängsgivande kurserna i gymnasiet ligger så att de inte "krockar" med varandra.

Det är få gymnasieungdomar som, när de börjar gymnasiet, vet vad de vill arbeta med längre fram i livet.

Alla ämnen behöver teori, praktik och i förlängningen förtrogenhet.

Successivt planera utbildningen så att eleverna på gymnasiet successivt lär sig att planera och ta ansvar för sina studier. Då kan vi på universitetet fortsätta att utveckla studenternas självständighet.

⇒ Finns det specifika innehållsmoment som är avgörande för elevernas förutsättningar att klara den aktuella högskoleutbildningen?

- Det eleverna får i matematik och svenska på gymnasiet är fullt tillräckligt men studenterna måste ha tillgodogjort sig innehållet.
- Mer färdighetsträning inom grundläggande statistik skulle behövas.
- Ska man ha matematik i sin högskoleutbildning, är det betydelsefullt att man har läst det på "rätt" nivå på gymnasiet.
- Man ska inte sätta högre behörighet än vad som behövs eller krävs för utbildningen.
- Att öva på det generiska på en högre nivå kan vara värdefullt.
- Progression i ämnen som ger möjlighet att befästa kunskaperna och bygga på det man redan lärt sig, dvs befästa kunskapen.
- Det är viktigt att ha grundläggande kunskaper med sig från grundskolan att bygga vidare på. Även behöriga lärare i gymnasieskolan och samma lärare under en längre sammanhängande period är avgörande för kunskapsinhämtning.
- Bra om de olika gymnasieprogrammen inte blir alltför specialiserade så att man kan ändra inriktning på högre studier efter gymnasietiden.

Matematikämnet:

- Gapet mellan gymnasiet och universitetet när det gäller kvantitativ metod är för stort.

Svenskämnet:

Kunna läsa och behandla längre och mer omfattande texter, både på djup och bredd. Skriva texter inom olika genrer och av olika längder.

Engelska:

- Svenska elevers förmåga att prata, läsa, skriva engelska är mycket hög.
- Genom att de har grundläggande kunskaper i engelska underlättas lärandet av fackspecifika termer, den kunskapsinhämtningen kan mycket väl hanteras på högskolenivå i relation till det valda ämnet.
- Nuvarande Engelska 7 diskuteras utifrån innehåll och relevans. Den skulle behöva anpassas efter det ämnesspecifika.

Moderna språk:

- Ett extra språk på sidan om engelska är önskvärt.

Särskilda behörigheter:

- Det är viktigt att inga inriktningar gör att en elev inte kan komma vidare.
- Ta bort de individuella val som kan begränsa en elevs möjligheter till högre studier.

Innehåll i dagens gymnasieutbildningar:

- Vi har inte tillräckliga kunskaper om detta.

Ekonomieleverna klarar företagsekonomi mycket bra medan elever från kostvetarprogrammet har svårigheter med företagsekonomi.

Språk, läsa, skriva, räkna kräver mängdträning för att befästas.

08. Ekonomi/juridik/statsvetenskap

⇒ Tema 3

- Börjar i potentiellt drömscenariot: 2+1-årig utbildning, där de första två åren är gemensamma kursen som ger grundläggande behörighet, och det sista året möjliggör specialisering. Om visst ämne kräver 3 år, får det i så fall följa med hela vägen in i mål.
 - Det särskilda programmet: Högskoleprogrammet (eller något liknande) ger ett paket av gemensamma kurser som man sedan går vidare från och specialiserar sig under senare delen av utbildningen.
 - IB-modellen intressant
 - Generellt svårt att se vissa utbildningar som ger särskilt god förberedelse alt. som skapar problem. Vissa program, som t.ex. naturvetenskapligt program kan möjligen i sig ge bättre studieförberedelse inom matematik
 - Snarare är en allmän motivation viktigare än ämneskunskap - frågan är naturligtvis hur detta "skapas" genom en ändamålsenlig gymnasieutbildning.
 - Om inriktningar leder till behörighetsproblem som inte är logiska - t.ex. ekonomi/juridik som ej leder till ekonomibehörighet i senare led
 - Större block av/inom ämnen att föredra för att nå förståelse, snarare än spretigt/parallella spår kurser/ämnen etc.
 - Bedömning av ämneskunskaperna behöver samordnas, vara likvärdiga för att det ska fungera i praktiken - möjligen att det löses genom högre grad av samläsning.
 - Lösningar som gör att eleverna slipper vara "taktiska", i grunden positivt
-

- ⇒ Svenskämnet centralt inte bara för att nå centrala färdigheter som att processa/producera text, utan också för förståelse av andra centrala ämnen som matematik, engelska (och andra språk) etc.
-

- ⇒ Den gemensamma grunden är överlag viktig att höja/konsolidera, snarare än spets i enskilda ämnen.

I den bästa av världar borde det inte krävas några särskilda krav/behörigheter för att nå kompetensen som behövs för alla ämnen kopplat till dessa bord.

Inte nödvändigtvis det ämnesmässiga innehållet som är avgörande, utan rätt värdering av ämneskunskaper viktigt.

- ⇒ - Handlar mer om kvaliteten i det som undervisas, än innehållet i ämnet i sig.
- T.ex. det matematiska tänkandet i sig är viktigt, inte nödvändigtvis särskilda exempel på innehållsmoment som behövs/saknas
 - Behörighetsfrågan:
Fasta utbildningar kan påverka urvalsfrågan mot högskoleutbildning
- färre val inom gymnasiet kan göra att enskild elev "fastnar" i ämnesmässig inriktning som ej går att "läka"
 - Tidigare ämneskunskaper ger inom vissa ämnen, t.ex. juridik, inget särskilt försteg i fråga studieförberedelse och/eller studieresultat
-

- ⇒ Innehållsmoment

- Svårt att avgöra mot arb.markn. behov, att klara lärandemål
- Dock specifika exempel: moderna språk och matematik kan kräva viss nivå/spets för att överhuvudtaget ta sig igenom en viss högskoleutbildning
- Läs- och skrivförståelse behövs genomgående (integreras i flera olika ämnen nödvändigt)

Behörighetskrav (med spetskrav)

- Kan ha en negativ urvaleffekt
 - Blir det bättre studenter på aktuellt program? Inte säkert (jfr "luftbetyg")
-

- ⇒ - Inte helt lätt att hitta specifika innehållsmoment inom humaniora.
- Exempel: moderna språk kräver en viss generell ämnesnivå för att kunna klara sig på högskolenivån.
 - Inte nödvändigtvis specifika matematikkunskaper, men de behöver verkligen kunna det de får.
 - Matematik: svårare exempel/problem inom derivering (exempel)
 - Matematik inte helt samstämmigt om betydelsen (ekonomer/statsvetare ser i viss utsträckning ej behov av ytterligare matematikkunskaper)

- Svenska:

- Grundläggande kunskaper är generellt viktigt - befästa kunskaper
- Spetskunskaper i svenska generellt viktigt inom humaniora

-Engelska: förmågan att läsa facktexter är betydelsefullt, om/när litteraturen inom ämnen på höskolenivån i hög utsträckning är på engelska

-Bra att prioritera moderna språk också

09. Humaniora/språk

⇒ TEMA 3:

Oavsett gymnasieutbildning behöver alla program skapa en bred bas. Det bör vara öppet:

Man behöver språklig bas (för att kunna kommunicera, analysera, uttrycka sig/formulera sig och tänka), man behöver matematisk bas (för att kunna en rad saker), man behöver historisk bas (för att förstå samhället)... Sedan kan man ha lite olika fördjupningar inom olika områden, men det är sekundärt.

⇒ TEMA ?:

Hur kan skolan utbilda elever i skolan för att kunna använda AI på ett klokt och medvetet sätt? Det är inte antingen "AI=fusk" eller "AI=frälsning", utan skolan behöver träna eleverna i att ha ett kritisk och etiskt förhållningssätt.

Vi inom humaniora tycker att vi är tydliga med behovet, tydliga med vad man läser, tydliga med vilken "betydelse" vi har i samhället...men rent hierarkiskt ligger humaniora i strykkläss. Vi behöver alltid försvara oss och motivera vårt existensberättigande - och allt sammantaget kanske förklarar varför så få väljer att läsa humanistiska utbildningar.

⇒ TEMA 2 typ:

Vi samtalade mycket om varför studenter väljer nybörjarspråk även på universitet/högskola: vissa inser inte förrän i vuxen ålder/förrän de börjar arbeta att språk vore intressant; andra inser att deras gymnasiekompetens inte räcker till för högskolestudier (s.k. falska nybörjare); återigen andra väljer att bredda sig från franska till spanska och då behöver de också en nybörjarkurs. Hgsk är dessutom gratis, till skillnad från Komvux - vilket skapar ytterligare incitament.

⇒ TEMA 3:

Vi saknar Humanistiskt program i paletten; finns endast på ett fåtal ställen. T.ex. lär det ut synnerligen bra generiska kunskaper för juristprogrammet (textanalys, textläsning av mängder med text, arbete med att uttrycka sig språkligt koherent: filosofi, etik, språk) - men passande även för många andra utbildningar på högskolenivå.

⇒ En viktig del är att lärarna först behöver veta och kunna det som eleverna själva behöver lära sig. Alltså det är inte schysst mot eleverna att de själva ska förstå vad de måste lära sig om inte ens lärarna begriper det.

Fokus i skolan är på (informell vardaglig) kommunikation, men när de kommer till hgsk/uni saknar de förmåga att läsa facktext, akademiska texter. Det skapar dels en negativ känsla att eleverna inte kan, trots att de i skolan fått höra att de är duktiga, dels att de får det svårt att klara av studierna på hgsk/uni. --> Tillbaka till grundläggande litteracitet som en förmåga man behöver öva i gymnasieskolan.

Detta kräver mer undervisningstid i skolan (och börjar egentligen tidigare än i gymnasieskolan).

Kunskapsobjekt vs. färdighetsämne: i gymnasieskolan är språken bara en färdighet för kommunikation. Om man hade chansen att också få jobba med språk som ett objekt i sig, skulle man kunna belysa både historia, kultur, filosofi, etc. Vi skulle kunna lära oss om hur kultur förmedlas över världen, hur tankar möts och byts ut. T.ex. språkhistoria kan ge en möjlighet att även förstå historiska skeenden.

Styrdokumentet idag uppmuntrar tyvärr till färdigheter, och detta leder till ytliga kunskaper. Däremot i ämnenas syfte beskrivs på ett bättre sätt vad språkens betydelse skulle kunna vara och hur de kan bidra brett,

så det är synd att inte styrdokumentet fortsätter det som inleds på ett så bra sätt i ämnens syftesbeskrivningar.

⇒ Ett sätt att lyfta språken vore att ha ett "språklyft" tidigare, på samma sätt som "tekniklyftet" förr.

Vi i samhället skapar också förväntningar: vi börjar med engelska mycket tidigt i skolan, och det är med och gör så att elever tycker det är "jättelätt", medan franska och tyska är "jättesvårt". Även om vi idag i samhället påverkas av engelska/utsätts för engelska dagligen (populärkultur inte minst) finns numera goda möjligheter att höra, se och läsa även moderna språk. Språkappar kan också bana väg för att sänka trösklarna.

Undervisningstiden måste hänga med i skolan för att ge chans att lära sig språk: matematisk, svenska ges mycket undervisningstid, och det är klart att man då kan lära sig det mycket bättre än om man har tyska eller franska 1 g/vecka.

Det är inte främst nivåkraven för särskild behörighet som är problematisk, utan mer de låga betygskraven. Det räcker med betyg E i engelska för den som vill bli gymnasielärare i engelska, och det borde vara ett mycket högre betygskrav (vi lämnade glädjebetygen därhän).

⇒ Vi är eniga i gruppen:

Prioritera UPP (moderna) språk: dels kräver EU egentligen att vi ska ha tre språk, dels kommunikation i och med världen. Genom språk lär mig sig ju inte bara att kommunicera och grammatik, utan inte minst kultur, historia, förståelse för världen. Språk är således inte bara språk, utan även kontextuell förståelse. Det behövs för framtiden, det behövs för nuet.

Utmanande att systemet är sådant att många elever hellre tar en "lättare" kurs så man kan få ett A, jämfört med att ta en mer avancerad kurs t.ex. Tyska 5 där det är oerhört svårt att få ett A.

När diskursen nu är att det är viktigt att åka utomlands/jobba utomlands och det går ju lätt eftersom "alla nu kan engelska", och det räcker gott. Men om det nu är så, blir den enkla frågan: "Varför behövs i så fall ett språktest i svenska för dem som vill bli integrerade i Sverige? Varför räcker det inte då med engelska?"

Anställningsbarheten ökar med språkkunskaper och det måste inte nödvändigtvis bara vara vissa utpekade språk; t.ex. tyska utifrån att de är en av våra största handelspartner, eller spanska som världshandelsspråk, men kanske även ryska och kinesiska utifrån säkerhetsaspekter.

Man får genom språket också en större förståelse för det främmande och för det egna.

Just nu är det engelska som är ett världsspråk, men vågar vi satsa på att det kommer att vara så även för all framtid? Jmf tyskans ställning före och efter 1945 i Sverige. Vore galet att bortprioritera allt annat än engelska idag.

Vi behöver, utöver språk, även annan typ av humaniorakunskap: förståelse för andra kulturer och deras tänkesätt, vanor, etc.; kritiskt tänkande, social hållbarhet, mm.

Om skolan går i en riktning där språken blir alltmer valbara, så gör vi eleverna en björntjänst: vi överlämnar valet till dem, medan vi snarare "vet" värdet på även språk. I underlaget här diskuteras inte alls huruvida även matematik skulle kunna vara valbart, utan det är bara "moderna språk" som ska kunna vara valbart - varför är det så; varför "vet vi" värdet på matte men inte på språk?

10. Humaniora/tvär

⇒ Vi har inte konkreta och övergripande kunskaper om vilka program och inriktningar har med sig från gymnasieskolan/Komvux. Det är möjligt att det delvis följs upp vid enskilda ämnen/institutioner.

⇒ Vi ser inte, utifrån våra kunskaper, att vissa gymnasieprogram skulle skapa problem i förhållande till särskilda behörigheter.

- ⇒ Vissa yrkesförberedande program riskerar att inte nå tillräckligt långt inom både yrkesförberedande och högskoleförberedande.

⇒ **Inlägg ovanför: Tema 3 Vilken gymnasieutbildning träffar mer rätt eller mindre rätt idag**

- ⇒ Bildningsuppdraget behöver värnas och fortsatt ha en given plats i gymnasieskolan. Ökad bildning är en individuell utveckling, process som stödjer eleven/ studenten i alla studier, och också har ett egenvärde för demokrati och samhället i stort. Vi behöver vara vaksamma mot en instrumentell syn på kunskap.

T ex / ett par nedslag

- grundläggande historisk bild över framväxten av förskolan i Sverige behövs för blivande förskollärare
- frågor om jämställdhet och hur rösträtten växte fram
- studier i filosofi och idéhistorisk bildning som behov för att förstå politiken, samhället osv

- ⇒ Om studievägarna är mer fasta är det positivt. Det blir enklare och mer förutsägbart för såväl elever som universitet. Eleverna har lättare att se konsekvenserna av de val som finns.

Viktigt att behålla möjlighet att efter gymnasiet kunna komplettera sin behörighet/
göra omprov för att höga betyg. Unga människor behöver kunna byta spår.

- ⇒ Engelska:
Snarare en generisk studieförberedande kompetens i engelska. Man behöver kunna läsa längre sammanhängande texter i språket, men kursplanerna behöver inte ange inriktning i relation till programmets inriktning.

- ⇒ Svenskämnet:
Grundläggande förståelse för grammatik, fonologi, syntax, semantik, pragmatik behöver finnas kvar i ämnet.

Vi är överens om att läsande och skrivande behöver stärkas, men vi ser också att detta är viktigt att stärka i alla ämnen. Svenskämnet kan t ex inte klara av att undervisa om hur elever läser och skriver i matematik eller naturvetenskapliga ämnen.

I svenskämnet (och i andra ämnen) hålla fast i att läsa hela verk, inte bara utdrag. Det förbereder för uthållighet i läsandet, ökar ordförrådet osv.

- ⇒ Matematik:
Grundläggande kunskaper som finns i grundskolans och gymnasieskolans kurs- och ämnesplaner är inte alltid befästa hos studenterna. Det handlar t ex om att förstå processerna snarare än att nå fram till ett visst resultat. Här handlar det nog snarare om att elevers godkända betyg behöver motsvara innehållet i kursplanerna än att kursplanerna behöver ändras.

- ⇒ Viktigt att också att bevara modersmålsundervisningen i skolan för elevers ökade lärande och kognitiva utveckling. Utvecklade språkkunskaper i flera språk stärker lärandet i alla språk och i analytisk förmåga.

- ⇒ Moderna språk bör fortsatt vara högprioriterat i gymnasiet. Det bör också fortsatt ge ökat meritvärde (eller vilket system det blir framöver). Dock bör man styra mot att eleverna läser samma språk längre tid, och det bör inte ge ökad merit att "byta språk" mellan högstadiet och gymnasiet. När eleverna läser språk bara 3 år når de inget djup och det förbereder inte heller för högre utbildning i språk.

Studenter i högre utbildning i moderna språk har i dag särskilt problem med grammatik och vokabulär.

Att läsa språk ger också generiska kompetenser, t ex stärkt analytisk/
komparativ kompetens, kommunikationskompetens och grammatisk kompetens.

11. Polis/officer

- ⇒ Särskilda behörigheter som krävs:

- Fysisk förmåga är ett viktigt krav för officer- och polisutbildning. Idrotten ställer för låga krav.

Spets/djup vs grund/konsolidering:

- Det finns överlag inte många ämnesspecifika spetskompetenser som är avgörande förkunskaper för officer-/polisutbildningarna. Grundläggande kunskaper är mycket viktigare.
- Inom matematik handlar behoven mest om att kunna läsa och förstå statistik.
- Det finns inget uppdrag att utbilda i fack-engelska för polisutbildningen, så det blir inte så relevant.
- Officerare har engelska som del av utbildningen, men FHS har även en separat språksektion som stöttar i undervisning i fack-engelska för officerare.
- Polisutbildningen dras med problem i att inte ha ett studentunderlag som representerar samhället i stort. Möjligen skulle gymnasieutbildningen kunna bidra till att fler studenter känner sig delaktiga i samhället, och bekanta med myndighets-Sverige. Med mer undervisning om förvaltning i gymnasietbildningen kanske man skulle kunna få mer bredd i studentgruppen. Samt att man skulle kunna fokusera mer på spets i t.ex. juridik i polisutbildningen (snarare än grundläggande förvaltning).
- Generellt behövs bättre förståelse för myndighetsutövning, demokratin, samhällets grunder, och hur man bidrar till gemensamma värden (t.ex. föreningsverksamhet och grundläggande mötesteknik). Om studenterna hade mer av detta med sig skulle de eventuellt kunna förstå sin roll och sitt bidrag i professionen bättre.
- Officerare och poliser behöver ha förståelse och förtroende för andra myndigheter och myndighetsutövning.
- Bildning kan eventuellt vara viktigare än specifika förmågor och kunskaper som förkunskap.

12. SUHF

⇒ TEMA 3

Finns det enligt er erfarenhet gymnasieprogram som skapar problem i förhållande till särskilda behörigheter?

Ett tydligt problem är framför allt när en elev går ett gymnasieprogram där vissa kurser som krävs för särskild behörighet inte ingår och är svåra eller omöjliga att välja till. Det är viktigt att yrkesförberedande programmen också ger förutsättningar för att eleverna ska kunna studera på universitet/högskola.

Högre utbildning tar ett ansvar i arbetet med att säkerställa bryggor över, men de borde ju inte behövas i relation till gymnasieutbildning. Gymnasiet ska ju ge så träffsäker möjlighet till bred behörighet som möjligt.

⇒ **Bör moderna språk prioriteras upp eller ned i fler eller färre gymnasieutbildningar?**

Moderna språk bör inte diskuteras isolerat, utan måste förstås tillsammans med svenska och engelska. Därtill håller lärarutbildningen många ämnen och om språken försvinner påverkas grundämnets kompetens kring språk negativt, och lärosätena får svårt att ha kvar utbildning i språk eftersom lärarstudenterna är en stor andel av studenter som läser språk. Det är viktigt att främja språkinläring eftersom moderna språk idag blir det första främmande språket eleverna möter, därtill menar vi att moderna språk är en del av allmänbildningen. Tas moderna språk bort så läggs större ansvar på högre utbildningsförmåga att behålla språkkunskaperna. Även utifrån ett internationellt perspektiv och utbyte fyller moderna språk en viktig roll.

Fördjupning/spets eller konsolidering inom matematikämnet, svenskämnet och engelska

Prioritera generell språk- och matematisk kompetens, men med utrymme för ämnesspecifik engelska när utbildningen kräver det.

Vilka konsekvenser kan ni se för systemet med särskilda behörigheter om studievägarna i gymnasieskolan blir mer låsta/fasta?

Det viktiga är att gymnasiet i så hög utsträckning som möjligt ger grundläggande behörighet, för att elevernas gymnasieval inte ska begränsa framtida studie- och yrkesval. Därför är det viktigt att behörigheterna på lärosätena matchas efter gymnasiet.

